

**Název modulu:**

Filozofie vzdělávání dospělých

Lektor:

Doc. PhDr. Mgr. Jaroslav Balvín, CSc.

Anotace modulu:

Filozofie vzdělávání dospělých je nejobecnějším vyjádřením výchovných a vzdělávacích postupů, které směřují k dosažení obecné základny vzdělávání příslušníků různých profesí. Základem tohoto zaměření je vědní disciplína, která je od 90. let v České republice nazývána andragogikou. Andragogika je mladou vědní disciplinou, která od devadesátých let dvacátého století navazuje na dřívější tzv. pedagogiku dospělých, nebo spíše teorii výchovy a vzdělávání dospělých. Základem pojmu je řecké slovo anér-muž a agoge-vést. Doslovně je to tedy vedení muže, v rozšířené verzi vedení dospělých.

V rámci modulu s názvem Filozofie vzdělávání dospělých jsou vymezovány pojmy, které tvoří základ andragogické teorie. S tím souvisí i diskuse o vztahu andragogiky k pedagogice, o roli andragogů jako profesionálů, o jejich kompetencích, o cílových skupinách, kterými se andragogika zabývá. Nedílnou a velmi důležitou součástí modulu je aplikace filozofie do oblasti profesionálního vedení dospělých v rámci manažerské práce.

Andragogika jako teorie výchovy a vzdělávání dospělých se neobejde ani bez filozofických souvislostí. V této souvislosti je edukace dospělých a péče o dospělého člověka objasňován s pomocí antických filozofů a jejich filozofických systémů. Mezi nimi to je podobenství o Platónově jeskyni jako symbolu cesty dospělého od nevědomosti a životě v předsudcích k svobodě a autonomii. Tzv. Platónův trojúhelník ukazuje vztah mezi člověkem (Já), jsoucnem (to, co je a existuje kolem nás, nejenom příroda, ale i společnost) a absolutním duchem (myšlenkové bohatství lidstva). V tomto trojúhelníku se člověk nejenom nachází, ale také se rozhoduje (jako JÁ) a volí svoji vlastní životní cestu. Tento obraz přerodu člověka v autonomní bytost je podtržen výchovnou metodou filozofa Sokrata, která je nazývána otřesovým výchovným procesem. Je to vývoj vědomí člověka, které ovlivňuje a řídí vychovatel, od zahanbení (studu) ze špatné situace, ve které člověk žije, přerod k údivu, že existují i věci, pro které stojí za to žít, až k zájmu o ideu, o naplnění skutečného smyslu života. A tento smysl života je potřebný i v práci, v pracovním výkonu, který mohou pozitivním směrem ovlivňovat i členové manažerských týmů.

Klíčová slova

Andragogika, pedagogika, teorie výchovy a vzdělávání dospělých, podobenství o Platónově jeskyni, Sokratův otřesový výchovný proces, Platónův trojúhelník.

Cíl modulu:

Cílem modulu Filozofie vzdělávání dospělých je informovat studenty o filozofických, pedagogických a společenských aspektech vzdělávání dospělých, s přihlédnutím k manažerské problematice a využití filozofie pro řešení situací ve vedoucích pozicích firem a jiných profesích, které se neobejdou bez práce manažerů.

Zakončení modulu (seminární práce, případová studie) :

Seminární práce. Témata pro výběr jsou uvedena v textu modulu Filozofie vzdělávání dospělých.

Literatura:

Povinná literatura:

Text modulu Filozofie vzdělávání dospělých.

Doporučená literatura:

Balvín, Jaroslav. Andragogika jako teorie výchovy a vzdělávání dospělých. Praha: Hnutí R, 2011. Dostupné na www.jaroslavbalvin.eu. Rubrika Publikace odborné.

Balvín, Jaroslav. Andragogická rozjímání na téma multikulturalita, sociální etika a hra. Praha: Hnutí R, 2011. Dostupné na www.jaroslavbalvin.eu. Rubrika Publikace odborné.

Balvín, Jaroslav. Filozofie výchovy a její pedagogický rozměr. Praha: Hnutí R, 2016. Dostupné na www.jaroslavbalvin.eu. Rubrika Publikace odborné.

Balvín, Jaroslav. Filozofie, andragogika a romská kultura. Praha: Hnutí R, 2016. Dostupné na www.jaroslavbalvin.eu. Rubrika Publikace odborné.

Toman, Josef. Sokrates. Praha, Československý spisovatel, 1975.

Platón. Ústava.

Komenský, J. A. Labyrint světa a ráj srdce.